

АНОТАЦІЯ

Гетьман О. П. Формування колористичної компетентності у майбутніх фахівців з дизайну в процесі професійної підготовки.

– Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 – освітні, педагогічні науки. – Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Міністерство освіти і науки України, Полтава, 2025.

Дисертацію присвячено проблемі формування колористичної компетентності у майбутніх фахівців з дизайну в процесі професійної підготовки.

У вступі обґрунтовано актуальність теми, визначено мету, об'єкт, предмет, завдання; представлено гіпотезу, методи дослідження; розкрито методологічні та теоретичні засади, висвітлено наукову новизну й практичне значення дисертації; подано відомості про апробацію та впровадження отриманих результатів.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що вперше: теоретично обґрунтовано й експериментально підтверджено ефективність педагогічних умов формування колористичної компетентності у майбутніх фахівців з дизайну в процесі професійної підготовки (спрямування професійної підготовки на опанування системою науково-теоретичних знань, практичних умінь і навичок роботи з кольором, необхідних для успішної реалізації дизайнерських проєктів; створення навчального середовища, яке сприятиме формуванню позитивної мотивації до творчої діяльності, збагаченню художньо-естетичного досвіду, розвитку креативності та творчої свободи майбутніх дизайнерів; інтеграція інноваційних технологій у процесі навчання кольорознавству, яка

забезпечує глибоке засвоєння знань, розвиток практичних навичок і творчих здібностей у роботі з кольором); розкрито сутність і структурні компоненти колористичної компетентності; визначено критерії, показники, схарактеризовано рівні сформованості колористичної компетентності у майбутніх фахівців з дизайну; уточнено зміст поняття «колористична компетентність майбутнього фахівця з дизайну»; розроблено та впроваджено комплексний навчально-методичний супровід, що сприяє формуванню колористичної компетентності майбутніх дизайнерів; подальшого розвитку набули: уявлення про окремі теоретичні положення та методологічні засади формування колористичної компетентності у майбутніх фахівців з дизайну в контексті наукових підходів (когнітивно-діяльнісного, міждисциплінарного, культурологічного, психолого-педагогічного); діагностичний інструментарій дослідження сформованості колористичної компетентності майбутніх фахівців з дизайну (анкети, тестові, творчі завдання, тренінги, ігри тощо).

У дисертації на підставі аналізу наукової літератури розкрито ступінь розробленості проблеми формування колористичної компетентності у майбутніх фахівців з дизайну в процесі професійної підготовки, здійснено термінологічний розгляд ключових понять.

Студіювання понятійного поля дослідження виявило змістовно-функціональні зв'язки між такими поняттями, як «колір», «колористичне сприйняття», «колористика», «кольорознавство», «компетентність», «професійна компетентність», «колористична компетентність», «формування колористичної компетентності».

Опис основних засад філософського підґрунтя дослідження колористичної компетентності в майбутнього фахівця з дизайну зумовила:

- 1) визначення колористики як системи знань про колір, його природу, властивості та закономірності використання в дизайнерській діяльності;
- 2)

розкриття сутності колористичного сприйняття як складного когнітивно-емоційного процесу, що впливає на професійне мислення дизайнера.

Тлумачення кольорознавства як науки про взаємодію кольору з емоційним, когнітивним та поведінковим станом людини ґрунтується на аналізі психологічних досліджень цього феномена. Закономірності сприйняття кольору, особливості його використання в різних історичних періодах і культурах, мистецьких стилях і напрямках розкрито через його потенціал у мистецтві.

У контексті визначених педагогічних умов формування колористичної компетентності доведено, що вона є невід'ємною частиною професійної майстерності дизайнера, яка передбачає не лише засвоєння теоретичних знань про колір, його закони, гармонію та психологічний вплив, а й розвиток здатності до свідомого й творчого застосування цих знань у практичній діяльності, формування естетичного сприйняття.

На основі наукових підходів до дефініціювання сутності понять «компетентність», «професійна компетентність», «колористична компетентність» майбутніх фахівців з дизайну визначено, що колористична компетентність має міждисциплінарний статус, її розвиток базується на засвоєнні теоретичних основ кольорознавства та суміжних до нього наук, набутті практичного досвіду та формуванні креативного мислення, що сприяє успішній професійній діяльності в галузі дизайну. Описано функції колористичної компетентності, які взаємодіють між собою та визначають рівень професійної підготовки майбутнього фахівця з дизайну, серед яких: когнітивна (забезпечує засвоєння теоретичних знань про колір, його властивості, закономірності та роль у візуальному середовищі); перцептивна (сприяє розвитку здатності до чуттєвого сприйняття кольору, його нюансів та гармонійних поєднань); емоційно-естетична (програмує розуміння психологічного впливу кольору та формування естетичного смаку); креативна (підтримує здатність до творчого використання кольору

в дизайні, створення гармонійних та оригінальних колірних рішень); комунікативна (забезпечує ефективну передачу смислів і емоцій через колір у візуальних комунікаціях); практична (дозволяє застосовувати знання про колір у професійній діяльності, працювати з колірними моделями, матеріалами та технологіями); адаптивна (сприяє гнучкому використанню колористичних знань у різних сферах дизайну та відповідно до сучасних тенденцій).

Сутність колористичної компетентності уточнено через її структурні компоненти, що відображають і динаміку формування (процесуальну сторону), і досягнуті результати (результативну сторону) досліджуваного процесу, як-от: мотиваційно-ціннісний (умотивованість до навчання та розвитку в галузі дизайну; спрямованість ціннісних орієнтацій на професію дизайнера; усвідомлення значення і цінності кольору в творчому самовираженні майбутнього дизайнера); когнітивно-діяльнісний (сформованість науково-теоретичних знань і практичних навичок у колористиці; розуміння принципів гармонійного поєднання кольорів; здатність аналізувати колористичні рішення та ефективно застосовувати в дизайнерських проєктах); інноваційно-креативний (вияв креативності у розв'язанні колористичних задач; уміння критично оцінювати колористичні рішення; здатність створювати інноваційні колористичні рішення); перцептивно-асоціативний (здатність викликати емоційний відгук через використання кольору; уміння асоціювати кольори з емоційними станами або образами; розуміння значення кольору в різних культурних контекстах).

Провідними методологічними підходами у формуванні колористичної компетентності у майбутніх фахівців з дизайну визначено системний, діяльнісний, компетентнісний, психолого-педагогічний; принципи системності; послідовності, єдності, гуманізації, студентоцентризму, діалогічності.

На підставі теоретичних засад дослідження, результатів констатувального етапу експерименту здійснено розробку й теоретичне обґрунтування педагогічних умов формування колористичної компетентності у майбутніх фахівців з дизайну в процесі професійної підготовки.

Визначено такі педагогічні умови: спрямування професійної підготовки на опанування системою науково-теоретичних знань, практичних умінь і навичок роботи з кольором, необхідних для успішної реалізації дизайнерських проєктів; створення навчального середовища, яке сприятиме формуванню позитивної мотивації до творчої діяльності, збагаченню художньо-естетичного досвіду, розвитку креативності та творчої свободи майбутніх дизайнерів; інтеграція інноваційних технологій у процесі навчання кольорознавству, яка забезпечує глибоке засвоєння знань, розвиток практичних навичок і творчих здібностей у роботі з кольором.

З метою проведення комплексної діагностики визначено критерії, відповідні кожному критерію показники оцінки рівня сформованості колористичної компетентності у майбутніх фахівців з дизайну. Мотиваційно-ціннісний критерій дозволяє оцінити, наскільки фахівець з дизайну має стійкий інтересу до колористики як важливого елемента професійної діяльності; усвідомлює значущість кольору для створення якісних дизайнів; спроможний брати активну участь у творчих проєктах, що передбачають використання колористичних рішень; має мотивацію до самостійного поглиблення знань із колористики.

Когнітивно-діяльнісний критерій сприяє оцінюванню рівня знань з теорії кольору (колірні моделі, гармонія, контрасти, символіка кольору) і їх застосування в практичній роботі дизайнера; знання основних законів оптики та психології сприйняття кольору; впевнене використання

колористичних знань у творчих і практичних завданнях; уміння гармонійно поєднувати кольори у складних дизайнерських рішеннях.

Інноваційно-креативний критерій забезпечує можливість оцінити рівень знань новітніх технологій, методів і технік у роботі з кольором; уміння генерувати оригінальні, нестандартні колористичні композиції; готовність експериментувати з кольорами та креативно підходити до розв'язання професійних завдань; здатність адаптувати колористичні рішення до різних умов і потреб замовника.

Перцептивно-асоціативний критерій діагностує здатність створювати колористичні рішення, що викликають чітке емоційне сприйняття або асоціації в глядача/замовника; уміння вільного маніпулювання кольором для вираження певних настроїв, емоційних станів, концептуальних образів, глибоких асоціацій та змістовних контекстів.

Визначені критерії дозволяють дати об'єктивну оцінку рівня сформованості колористичної компетентності у майбутніх фахівців з дизайну, сприяють коригуванню навчального процесу, розробці ефективних методик навчання, мотивації здобувачів освіти до удосконалення знань з колористики

Відповідно до критеріїв та показників визначено рівні сформованості колористичної компетентності (знань, практичних умінь, творчого застосування кольору, його емоційно-естетичного сприйняття) у майбутніх дизайнерів – низький (інтуїтивний), середній (свідомий), високий (продуктивний).

Реалізація розроблених педагогічних умов відбувалась комплексно в їх безпосередньому взаємозв'язку в умовах реального освітнього процесу в межах таких освітніх і вибіркового компонентів професійної підготовки майбутніх фахівців з дизайну, як: «Основи композиції та кольорознавство», «Живопис», «Історія мистецтва», «Комп'ютерні технології в графічному

дизайні», «Основи формоутворення та макетування», «Проектування», «Комп'ютерне дизайн-моделювання»; «Основи виставкової діяльності».

Реалізація педагогічних умов передбачала інтеграцію знань із колористики в практичну підготовку майбутніх фахівців з дизайну і була здійснена шляхом включення колористичної тематики до змісту освітніх програм; впровадження вибіркового курсу «Основи виставкової діяльності», тренінгів із колірної комунікації, креативного мислення та аналізу колірних дизайнерських рішень, проблемних лекцій, практичних занять, кейс-методів, командних проєктів. Ефективному засвоєнню матеріалу сприяли методи обговорення, мозкові штурми, асоціативне та дизайн-мислення, гейміфікація, творчі завдання, експериментальні дослідження з кольоровими моделями.

У результаті підсумкової діагностики встановлено очевидну перевагу в динаміці змін рівня сформованості колористичної компетентності в експериментальній групі порівняно з контрольною. За допомогою статистичного аналізу доведено достовірність отриманих даних, що підтверджує висунуту гіпотезу дослідження щодо ефективності запропонованих педагогічних умов формування колористичної компетентності у майбутніх фахівців з дизайну в процесі професійної підготовки.

Практичне значення результатів дослідження полягає в їх достатній готовності до впровадження в процес професійної підготовки майбутніх фахівців з дизайну в закладах вищої освіти. Розроблено та впроваджено комплексний навчально-методичний супровід, що сприяє формуванню колористичної компетентності майбутніх дизайнерів, а саме: вибіркового компоненту «Основи виставкової діяльності», посібник для самостійної роботи «Основи кольорознавства» (короткий курс лекцій); робочий зошит для виконання практичних робіт з ОК «Основи кольорознавства»; тренінги «Успішний дизайнерський проєкт: роль кольору в створенні ефективного

дизайну», «Потенціал успіху: знайти, розкрити, реалізувати»; рольова гра «Колірний консалтинг»; комплекс вправ і тестів на розуміння принципів теорії кольору та колористичних рішень; інструменти діагностики дослідження.

Результати дисертаційної роботи можуть бути використані в системі професійної підготовки майбутніх фахівців з дизайну в закладах вищої освіти, у системі неформальної освіти та самоосвіти майбутніх фахівців з дизайну.

Ключові слова: колір, колористичне сприйняття, кольорознавство, колористика, компетентність, професійна компетентність, колористична компетентність, професійна підготовка, педагогічні умови формування колористичної компетентності майбутніх дизайнерів.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Гетьман О. П. Колористична підготовка майбутніх фахівців з перукарського мистецтва. *Освіта та педагогічна наука*. 2021. № 1 (176). С. 44– 52. URI: <http://hdl.handle.net/123456789/8069>.
2. Гетьман О. Метаморфози в колірному рішенні візажиста. *Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 37. Том 1. С. 41–45. doi.org/10.24919/2308-4863/37-1-7.
3. Гетьман О. П. Семенова Є. Кольорова палітра поезії у збірці Сергія Жадана «Господь симпатизує аутсайдерам 10 книг віршів». *Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету*

імені Івана Франка. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 68. Том 1. С. 217–224. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/68-1-34>.

4. Гетьман О. П., Шпетна С. А. Дослідження колірних моделей у цифровій графіці. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. Одеса. 2024. Вип. 4 (149). С. 20–25. DOI <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2024-4-3>.

Статті в інших виданнях

5. Гетьман О. П., Шпетна С. А. Педагогічні умови формування колористичної компетентності майбутніх фахівців з дизайну. *Acta paedagogica Volynienses. Волинський національний університет імені Лесі Українки*. Видавничий дім «Гельветика». 2023. Вип. 6. С. 53–60. DOI: <https://doi.org/10.32782/apv/2023.6.8>.

6. Varianytsia L., Kostiuk O., Prodan I. Hetman O. Krutko O. Design Thinking as an Innovative Method of Formation of Creativity Skills in Students of Higher Education. *Journal of Curriculum and Teaching*. 2022. Vol. 11. No. 8. P. 303-310. URI: <http://hdl.handle.net/123456789/10140>.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Гетьман О., Швець М. Конкурси професійної майстерності як складова формування й розвитку професійної компетенції майбутніх дизайнерів стилістів. *Міжнародні наукові дослідження: інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку* : матеріали II Міжн. наук.-практ. конф. 24–25 квіт. 2020. м. Київ : Інститут інноваційної освіти, 2020. С. 50–53.

8. Гетьман О. Теорія кольору в індустрії краси. *Наукові здобутки: проекти, дослідження, перспективи* : матеріали I Міжн. наук.-практ. конф. 15–16 груд. 2020. м. Старобільськ, 2020. С. 156–159.

9. Гетьман О. П., Продан І. В. Особливості проектування власного бренду. *Взаємодія культури, науки і мистецтва в питаннях розвитку моральності сучасного європейського суспільства*. Міжн. наук. конф. 28-29 груд. 2021 р. Рига, Латвія. С. 130–134. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-178-7-40>
10. Гетьман О. Формування комунікативної компетентності у майбутніх дизайнерів зачісок з метою запобігання конфліктних ситуацій. *Синтез мистецької науки, освіти і творчості в Україні та глобальному культурному просторі* : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. 17–18 лют. 2022 р. Ужгород. С. 221–223.
11. Гетьман О. Вплив колористики в освіті візажиста на формування гармонійного образу. *Формула творчості: теорія і методика мистецької освіти* : зб. матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф. 2022. Полтава : ЛНУ імені Тараса Шевченка. С. 12–17.
12. Гетьман О. П., Продан І. В. Роль кольору в роботі дизайнера. *Вплив культури й мистецтва на ціннісні орієнтири цивілізації в умовах воєнного та післявоєнного часу* : Міжн. наук. конф. 30–31 серпня 2022 р. Рига, Латвія. С. 130–134.
13. Гетьман О. П. Композиція як компонент професійного становлення графічних дизайнерів. *Культурологічні та педагогічні проблеми підготовки майбутніх дизайнерів* / наук. ред. О.П. Костюк. Полтава : ВВ ПУЕТ. 2022. С. 206–231.
14. Гетьман О. П. Роль колористики та кольорознавства у підготовці майбутніх дизайнерів. *Формула творчості: теорія і методика мистецької освіти* : зб. матеріалів VII Всеукр. наук.-практ. конф. Полтава : ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2023. С. 49–54.
15. Гетьман О. П., Бондаренко А. О. Систематизація колористичної підготовки студентів-дизайнерів. *Наука і освіта в глобальному та національному вимірах : виклики, загрози, перспективи розвитку* : зб. наук.

праць за матеріалами III Міжн. наук.-практ. конф. Полтава, 2024 . Том I. С. 92-94.

16. Гетьман О. П. Вплив кольору пакування на вибір споживача. *Формула творчості: теорія і методика мистецької освіти*: зб. матеріалів VIII Всеукр. наук.-практ. конф. Полтава: ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2024. С. 51–53.

17. Гетьман О. П., Тренбач К. І. Важливість впливу кольору в графічному дизайні. *Формула творчості: теорія і методика мистецької освіти* : зб. матеріалів VIII Всеукр. наук.-практ. конф. Полтава : ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2024. С.42-44.

18. Гетьман О. П., Копотілов М. В. Важливість виробничої дизайнерської поліграфічної практики. *Актуальні проблеми та перспективи технологічної і професійної освіти* : матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. інтернет- конференції : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 25-26 квіт. 2024 р. С 104-105.

19. Гетьман О.П., Недбайло Є. Паралель між традиційним живописом та цифровою ілюстрацією. *Дизайн, візуальне мистецтво та творчість: сучасні тенденції та технології* : матеріали III міжнародної науково-практичної конференції 12 груд. 2024 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. Том 1. С. 84–86.

20. Гетьман О. П., Смірнова А. Принципи кольорових рішень в ілюстраціях Тогі Кокі. *Дизайн, візуальне мистецтво та творчість : сучасні тенденції та технології* : матеріали III Міжн. наук.-практ. конфер. 12 груд. 2024 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. Том 3. С. 44-48.

21. Гетьман О. П. Творчо-компетентнісний підхід в графічному дизайні на прикладі колористичної компетентності в UX дизайні. *Філософські, культурологічні та педагогічні проблеми підготовки майбутніх дизайнерів* / наук. ред. О. П. Костюк. Полтава : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2024. С. 150-173.

22. Гетьман О. П. Вплив кольору пакування на вибір споживача. *Формула творчості: теорія і методика мистецької освіти*: зб. матеріалів VIII Всеукр. наук.-практ. конф. Полтава : ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2024. С. 51–53.

Наукові праці, які додатково відображають результати дослідження:

23. Гетьман О. Основи кольорознавства. Короткий курс лекцій: навч. посіб. для самостійної роботи здобувачів освіти ОП Графічний дизайн. Полтава: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2022. 45 с.

24. Гетьман О. Робочий зошит для виконання практичних робіт з ОК «Основи кольорознавства». Полтава : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка» 2022. 53 с.

ABSTRACT

Hetman O. P. Formation of Coloristic Competence in Future Design Specialists During Professional Training. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

Dissertation for the Doctor of Philosophy degree in the specialty 011 – Educational and Pedagogical Sciences. – State Institution «Luhansk Taras Shevchenko National University», Ministry of Education and Science of Ukraine, Poltava, 2025.

The dissertation is dedicated to the problem of forming coloristic competence in future design specialists during their professional training.

In the Introduction, the relevance of the topic is substantiated, and the goal, object, subject, and tasks are defined. The hypothesis and research methods are presented; the methodological and theoretical foundations are revealed, along

with the scientific novelty and practical significance of the dissertation; information about the testing and implementation of the obtained results is provided.

The scientific novelty of the results lies in the following: for the first time, the effectiveness of pedagogical conditions for forming coloristic competence in future design specialists during professional training has been theoretically substantiated and experimentally confirmed. These conditions include directing professional training toward mastering a system of scientific-theoretical knowledge, practical skills in working with color necessary for the successful implementation of design projects; creating an educational environment that promotes the development of positive motivation for creative activity, enriching artistic-aesthetic experience, and fostering creativity and freedom of expression in future designers; and integrating innovative technologies into color science education, ensuring deep knowledge acquisition, development of practical skills, and creative abilities in working with color.

Further development has been achieved in: the understanding of certain theoretical principles and methodological foundations for the formation of coloristic competence in future design professionals within the context of scientific approaches (cognitive-activity, interdisciplinary, cultural, and psychological-pedagogical); the diagnostic tools for assessing the level of coloristic competence in future design professionals (questionnaires, tests, creative tasks, training sessions, games, etc.).

In the dissertation, based on the analysis of scientific literature, the degree of development of the problem of forming coloristic competence in future design specialists during professional training is revealed, and a terminological analysis of key concepts is conducted.

The analysis of the conceptual framework of the study identified the content-functional relationships between such concepts as «color», «coloristic perception», «coloristics», «color science», «competence», «professional

competence», «coloristic competence», and «formation of coloristic competence».

The disclosure of the philosophical foundations of the study of coloristic competence in future design specialists led to: 1) defining coloristics as a system of knowledge about color, its nature, properties, and the principles of its application in design activities; 2) revealing the essence of coloristic perception as a complex cognitive-emotional process that influences the professional thinking of a designer.

The definition of color science as a discipline studying the interaction of color with a person's emotional, cognitive, and behavioral state is based on an analysis of psychological research on this phenomenon. The patterns of color perception, its use in various historical periods and cultures, as well as in artistic styles and movements, are revealed through its potential in art.

In the context of pedagogical research, it is substantiated that coloristic competence is an integral part of a designer's professional competence. It involves not only mastering theoretical knowledge about color, its principles, harmony, and psychological impact but also developing the ability to consciously and creatively apply this knowledge in practical activities, as well as fostering aesthetic perception.

Based on scientific approaches to defining the essence of the concepts of «competence», «professional competence», and «coloristic competence» of future design specialists, it has been determined that coloristic competence has an interdisciplinary status. Its development is based on mastering the theoretical foundations of color science and related disciplines, gaining practical experience, and fostering creative thinking, all of which contribute to successful professional activity in design.

The functions of coloristic competence, which interact with each other and determine the level of professional training of future designers, have been identified. These include: cognitive function (ensures the acquisition of

theoretical knowledge about color, its properties, principles, and role in the visual environment); perceptual function (promotes the ability to sensorily perceive color, its nuances, and harmonious combinations); emotional-aesthetic function (responsible for understanding the psychological impact of color and developing aesthetic taste); creative function (supports the ability to creatively apply color in design, creating harmonious and original color solutions); communicative function (ensures the effective transmission of meanings and emotions through color in visual communication); practical function (enables the application of color knowledge in professional activities, working with color models, materials, and technologies); adaptive function (facilitates the flexible use of coloristic knowledge in various design fields, adapting to contemporary trends).

The essence of coloristic competence has been clarified through its structural components, which reflect both the dynamics of formation (the procedural aspect) and the achieved results (the outcome aspect) of the studied process.

These components include: motivational and value-based component (motivation for learning and development in the field of design; orientation of value priorities toward the designer's profession; awareness of the importance and value of color in the creative self-expression of future designers); cognitive and activity-based component (acquisition of scientific-theoretical knowledge and practical skills in coloristics; understanding the principles of harmonious color combinations; ability to analyze coloristic solutions and effectively apply them in design projects); innovative and creative component (ability to approach coloristic tasks creatively; skills in critically evaluating color solutions; capacity to generate innovative coloristic ideas); perceptual and associative component (ability to evoke emotional response through the use of color; skills in associating colors with emotional states or images; understanding the significance of color in different cultural contexts).

cognitive component – encompasses knowledge about the essence and structure of coloristic competence, its place and role in the professional training of future designers, as well as the sources, forms, and methods of its development; operational-activity component – focuses on mastering methods of working with color, developing skills in designing and implementing original color solutions, and fostering professional self-development; interdisciplinary component – involves the integration of knowledge, skills, and competencies from various scientific fields; emotional-value component – includes an awareness of the aesthetic, symbolic, and psychological roles of color, as well as the ability to emotionally perceive, interpret, and apply color in professional activities; creative component – reflects the ability to generate new color solutions, harmoniously combine colors considering aesthetic and functional goals, and adapt coloristic principles to diverse creative tasks and conditions.

The leading methodological approaches to the formation of coloristic competence in future design specialists have been identified as systemic, activity-based, competence-based, and psychological-pedagogical. These approaches are supported by the principles of systematization, consistency, unity, humanization, student-centeredness, and dialogicity.

Based on the theoretical foundations of the study and the results of the diagnostic stage of the experiment, the development and theoretical justification of pedagogical conditions for the formation of coloristic competence in future design specialists during professional training have been carried out.

The following pedagogical conditions have been identified: orientation of professional training toward mastering a system of scientific-theoretical knowledge, practical skills, and competencies in working with color, essential for the successful implementation of design projects; creation of an educational environment that fosters positive motivation for creative activity, enriches artistic-aesthetic experience, and develops creativity and creative freedom in future designers; integration of innovative technologies into color science

education, ensuring deep knowledge acquisition, the development of practical skills, and the enhancement of creative abilities in working with color.

To conduct a comprehensive assessment, criteria, and corresponding indicators for evaluating the level of coloristic competence formation in future design specialists have been determined.

The motivational-value criterion assesses the extent to which a design specialist demonstrates a sustained interest in coloristics as a crucial element of professional activity; recognizes the significance of color in creating high-quality designs; actively participates in creative projects involving coloristic solutions; and is motivated to independently deepen their knowledge of coloristics.

The cognitive-activity criterion facilitates the evaluation of knowledge of color theory (color models, harmony, contrasts, color symbolism) and its application in the designer's practical work; understanding of the basic laws of optics and color perception psychology; confident use of coloristic knowledge in creative and practical tasks; the ability to harmoniously combine colors in complex design solutions.

The innovative-creative criterion allows for assessing knowledge of the latest technologies, methods, and techniques in working with color; the ability to generate original, unconventional color compositions; readiness to experiment with colors and creatively approach solving professional tasks; the ability to adapt coloristic solutions to different conditions and client needs.

The emotional-associative criterion diagnoses the ability to create coloristic solutions that evoke clear emotional perceptions or associations in the viewer/client. It also evaluates the ability to freely manipulate color to express specific moods, emotional states, conceptual images, deep associations, and meaningful contexts.

The defined criteria allow for an objective assessment of the level of coloristic competence formation in future design specialists. They contribute to

the adjustment of the educational process, the development of effective teaching methods, and the motivation of learners to enhance their knowledge of coloristics.

Following the criteria and indicators, levels of coloristic competence formation (knowledge, practical skills, creative application of color, and its emotional-aesthetic perception) in future designers have been identified low (intuitive), medium (conscious), and high (productive).

The implementation of the developed pedagogical conditions was carried out comprehensively, in their direct interconnection, within the framework of the real educational process. This took place across various educational and elective components of professional training for future design specialists, such as «Fundamentals of Composition and Color Science», «Painting», «History of Art», «Computer Technologies in Graphic Design», «Basics of Shape Formation and Layout», «Designing», «Computer-Aided Design Modeling», «Fundamentals of Exhibition Activity».

The implementation of the pedagogical conditions involved the integration of coloristics knowledge into the professional training of future design specialists. This was achieved through the inclusion of coloristic topics in the content of educational programs; the introduction of an elective course on «Fundamentals of Exhibition Activity», training sessions on color communication, creative thinking, and analysis of color design solutions; problem-based lectures, practical classes, case studies, and team projects.

Effective mastery of the material was supported by methods such as discussions, brainstorming, associative and design thinking, gamification, creative tasks, and experimental research with color models.

As a result of the final diagnosis, a clear advantage was observed in the dynamics of the change in the level of coloristic competence formation in the experimental group compared to the control group. Statistical analysis confirmed the validity of the obtained data, supporting the research hypothesis regarding the

effectiveness of the proposed pedagogical conditions for forming coloristic competence in future design specialists during their professional training.

The practical significance of the research results lies in their readiness for implementation in the professional training process of future design specialists at higher education institutions. A comprehensive set of educational and methodological support materials for the formation of coloristic competence in future design specialists has been developed, including a textbook for self-study work for students in the Graphic Design program «Fundamentals of Color Science» (a brief lecture course); a workbook for completing practical tasks in the course «Fundamentals of Color Science»; training sessions such as «Successful Design Project: The Role of Color in Creating Effective Design» and «Success Potential: Find, Uncover, Implement»; a role-playing game called «Color Consulting»; a set of exercises and tests for understanding the principles of color theory and coloristic solutions; diagnostic tools for the research.

These materials provide a structured approach to integrating coloristic competence into the professional development of future designers.

The results of this dissertation can be applied in the system of professional training for future design specialists in higher education institutions, as well as in non-formal education and self-education systems for future design professionals.

Keywords: color, color perception, color science, coloristics, competence, professional competence, coloristic competence, professional training, pedagogical conditions for the formation of coloristic competence in future designers.

LIST OF PUBLISHED WORKS ON THE DISSERTATION TOPIC

Articles in scientific professional publications of Ukraine

1. Hetman O. P. Coloristic training of future specialists in hairdressing art. *Education and Pedagogical Science*. 2021. No. 1 (176). P. 44–52.

2. Hetman O. Metamorphoses in the color scheme of a makeup artist. *Current Issues of the Humanities: Interuniversity Collection of Scientific Papers of Young Scientists of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*. Drohobych: Helvetyka Publishing House, 2021. Issue 37. Vol. 1. P. 41–45.
3. Hetman O. P., Semenova Ye. The color palette of poetry in Serhiy Zhadan's collection. *The Lord Sympathizes with Outsiders: 10 Books of Poems. Current Issues of the Humanities: Interuniversity Collection of Scientific Papers of Young Scientists of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*. Drohobych: Helvetyka Publishing House, 2023. Issue 68. Vol. 1. P. 217–224.
4. Hetman O. P., Shpetna S. A. Research on color models in digital graphics. *Scientific Bulletin of the South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky*. Odesa. 2024. Issue 4 (149). P. 20–25.

Articles in other publications

5. Hetman O. P., Shpetna S. A. Pedagogical conditions for the formation of coloristic competence in future design specialists. *Acta Paedagogica Volynienses*. Lesya Ukrainka Volyn National University. Helvetyka Publishing House. 2023. Issue 6. P. 53–60.
6. Varianytsia, L., Kostiuk, O., Prodan, I., Hetman, O., Krutko, O. Design thinking as an innovative method of formation of creativity skills in students of higher education. *Journal of Curriculum and Teaching*. 2022. Vol. 11. No. 8. P. 303–310.

Published works, certifying the approbation of the dissertation materials

7. Hetman O., Shvets M. Professional skills competitions as a component of the formation and development of professional competence in future stylist designers. *International Scientific Research: Integration of Science and Practice as a Mechanism for Effective Development: Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference*. April 24–25, 2020. Kyiv: Institute of Innovative Education, 2020. P. 50–53.

8. Hetman O. The Theory of color in the beauty industry. *Scientific Achievements: Projects, Research, Perspectives*: Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference. December 15–16, 2020. Starobilsk, 2020. P. 156–159.
9. Hetman O. Formation of communicative competence in future hairstyle designers to prevent conflict situations. *Synthesis of Art Science, Education, and Creativity in Ukraine and the Global Cultural Space*: Proceedings of the 4th All-Ukrainian Scientific and Practical Conference. February 17–18, 2022. Uzhhorod. P. 221–223.
10. Hetman O. The Influence of coloristics in makeup education on the formation of a harmonious image. *Formula of Creativity: Theory and Methods of Art Education*: Proceedings of the 6th All-Ukrainian Scientific and Practical Conference. 2022. Poltava: Taras Shevchenko LNU. P. 12–17.
11. Hetman O. P., Prodan I. V. The role of color in the work of a designer. *The Influence of Culture and Art on the Value Orientations of Civilization in Wartime and Post-War Conditions*: International Scientific Conference. August 30–31, 2022. Riga, Latvia. P. 130–134.
12. Hetman O. P. The influence of packaging color on consumer choice. *Formula of Creativity: Theory and Methods of Art Education*: Proceedings of the 8th All-Ukrainian Scientific and Practical Conference. Poltava: Taras Shevchenko LNU, 2024. P. 51–53.
13. Hetman O. P., Prodan I. V. Features of personal brand design. *Interaction of Culture, Science, and Art in the Issues of Moral Development of Modern European Society*. International Scientific Conference. December 28–29, 2021. Riga, Latvia. P. 130–134.
14. Hetman O. P. The role of color science and color studies in the training of future designers. *Formula of Creativity: Theory and Methods of Art Education*: Proceedings of the 7th All-Ukrainian Scientific and Practical Conference. Poltava: Taras Shevchenko LNU, 2023. P. 49–54.

15. Hetman O. P. Composition as a component of professional development for graphic designers. *Culturological and Pedagogical Issues of Future Designers' Training*, ed. O. P. Kostiuk. Poltava: VV PUET, 2022. P. 206–231.
16. Hetman O. P., Bondarenko A. O. Systematization of color training for design students. *Science and Education in the Global and National Dimensions: Challenges, Threats, and Development Prospects: Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference*. Poltava, 2024. Vol. I. P. 92–94.
17. Hetman O. P. The influence of packaging color on consumer choice. *Formula of Creativity: Theory and Methods of Art Education: Proceedings of the 8th All-Ukrainian Scientific and Practical Conference*. Poltava: Taras Shevchenko LNU, 2024. P. 51–53.
18. Hetman O. P., Trenbach K. I. The importance of color influence in graphic design. *Formula of Creativity: Theory and Methods of Art Education: Proceedings of the 8th All-Ukrainian Scientific and Practical Conference*. Poltava: Taras Shevchenko LNU, 2024. P. 42–44.
19. Hetman O. P., Kopotilov M. V. The importance of industrial design and printing practice. *Current Issues and Prospects of Technological and Vocational Education: Proceedings of the 8th All-Ukrainian Scientific and Practical Online Conference*. Ternopil: Ternopil National Pedagogical University named after V. Hnatyuk, April 25–26, 2024. P. 104–105.
20. Hetman O. P., Nedbailo Ye. The parallel between traditional painting and digital illustration. *Design, Visual Arts, and Creativity: Modern Trends and Technologies: Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference*. December 12, 2024. Zaporizhzhia: Zaporizhzhia National University, 2024. Vol. 1. P. 84–86.
21. Hetman O. P., Smirnova A. Principles of color solutions in Tori Koki's illustrations. *Design, Visual Arts, and Creativity: Modern Trends and Technologies: Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference*. December 12, 2024. Zaporizhzhia: Zaporizhzhia National University, 2024. Vol. 3. P. 44–48.

22. Hetman O. P. The creative-competency approach in graphic design: a case study of color competency in UX design. *Philosophical, Cultural, and Pedagogical Issues of Future Designers' Training*, ed. O. P. Kostiuk. Poltava: State Institution «Taras Shevchenko LNU», 2024. P. 150–173.

Scientific Works that Further Reflect the Research Results

23. Hetman O. Fundamentals of color science. A short course of lectures: a study guide for students' self-study work in the graphic design educational program. Poltava: State Institution «Taras Shevchenko LNU», 2022. 45 p.

24. Hetman O. Workbook for practical assignments in the course «Fundamentals of Color Science». Poltava: State Institution «Taras Shevchenko LNU», 2022. 53 p.